

Німецька консультативна група в Україні / Інститут економічних досліджень та політичних консультацій

Прес-реліз

Нове емпіричне дослідження показує великий позитивний економічний ефект ПІІ на Україну

Останні дослідження Німецької консультативної групи та Інституту економічних досліджень та політичних консультацій показують, що прямі іноземні інвестиції (ПІІ) мають великий позитивний вплив на економіку України. Хоча досить мало українських підприємств повністю або частково належать іноземним інвесторам, ці підприємства в середньому набагато більші та продуктивніші, ніж суто вітчизняні компанії, і платять вищу заробітну плату. Збільшення надходжень ПІІ в Україну і відповідно збільшення обсягу ПІІ в Україні (порівняно з досить невеликим рівнем сьогодні) сприятиме швидшому зростанню української економіки та підвищенню рівня життя за рахунок вищої заробітної плати українських працівників.

Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) означають, що іноземний інвестор має «тривалий інтерес» до компанії та має у власності не менше 10% її статутного капіталу (а часто набагато більше). Німецька консультативна група у співпраці з Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій провела глибинний аналіз економічного ефекту ПІІ в Україні на основі отриманого від Держстату унікального комплексного набору даних про підприємства з ПІІ та суто вітчизняні компанії.

Основні результати:

1. Обсяг прямих іноземних інвестицій в Україну є відносно низьким

Обсяг прямих іноземних інвестицій в Україні є низьким порівняно з іншими країнами регіону. У 2016 році (останній рік із широко доступними даними) обсяг ПІІ України за методологією МВФ становив 27,5 млрд доларів США. Це приблизно 650 доларів США на одну особу, що нижче значень для Молдови (740 доларів США), Білорусі (1 960 доларів США) і суттєво нижче рівня Грузії (4 430 доларів США), Польщі (4 930 доларів США) або Естонії (14 760 доларів США).

2. За останні роки обсяг прямих іноземних інвестицій зменшився

У період з 2013 по 2016 роки обсяг ПІІ знизився на близько 60%, з 67,3 млрд дол. США до 27,5 млрд дол. США. Це зумовлено не відтоком ПІІ з країни, а зменшенням вартості наявних інвестицій. Близько половини суми зменшення обсягу ПІІ відображає знецінення гривні. Інша половина пояснюється збитками компаній, особливо у фінансовому секторі, де велика частина капіталу була списана на покриття збитків. З 2016 року чистий притік ПІІ був додатнім, але обмеженим. У 2017 та 2018 роках варто очікувати не подальшого зниження, а деякого збільшення обсягу ПІІ.

3. Компанії з іноземними інвестиціями більші, ніж суто вітчизняні компанії

В секторі нефінансових корпорацій України є лише 4,6% підприємств з іноземними інвестиціями. Втім, на цих нечисленних підприємствах працюють 20,4% всіх працівників сектору, що виробляють 34,9% загальної валової доданої вартості (ВДВ), що є показником обсягу виробництва. Отже,

середньостатистична українська компанія з іноземними інвестиціями виробляє в 11 разів більше продукції, ніж середньостатистична вітчизняна компанія.

4. Компанії з іноземними інвестиціями є більш продуктивними, ніж суто вітчизняні компанії

Продуктивність праці підприємств з іноземними інвестиціями в середньому вдвічі вища, ніж суто вітчизняних підприємств. Це означає, що компанія з іноземними інвестиціями виробляє вдвічі більше ВДВ на одного працівника, ніж вітчизняна. Цей висновок не змінюється, якщо врахувати вплив обсягу основних активів. Отже, іноземні інвестори приносять знання, технології та зв'язки (наприклад, постачальників або покупців), які підвищують конкурентоспроможність компаній, в які вони інвестують.

5. На компаніях з іноземними інвестиціями середня заробітна плата вища, ніж на суто вітчизняних компаніях

Витрати на оплату праці на одного працівника підприємств з іноземними інвестиціями в середньому на 57% вищі, ніж оплата працівника на вітчизняних підприємствах. Це вказує на те, що на підприємствах з іноземними інвестиціями середня заробітна плата є на близько 60% вищою, ніж на суто вітчизняних підприємствах. Отже, працівники отримують вищу зарплатню на підприємствах з іноземними інвестиціями.

6. Залучення більшої кількості ПІІ сприятиме швидшому економічному зростанню та поліпшенню умов життя

Наш аналіз чітко показує, що Україна отримує суттєвий позитивний вплив від наявних ПІІ. Вони покращують не тільки продуктивність компаній з іноземними інвестиціями, але також сприяють вищій оплаті праці на цих компаніях. Варто докласти зусилля для залучення більшого обсягу ПІІ. При цьому варто протистояти потужним протекціоністським настроям. Отже, економічна відкритість приносить користь Україні та її громадянам.

Девід Заха, член Німецької консультативної групи в Україні та основний автор аналізу:

"Наше дослідження показує, що залучення прямих іноземних інвестицій має відчутні переваги для кожного в Україні: ПІІ не лише сприяють швидшому економічному зростанню, але й одразу створюють переваги працівникам через вищі зарплати".

Віталій Кравчук, науковий співробітник Інституту економічних досліджень та політичних консультацій:

"Лише близько 5% компаній частково належать інвесторам з ПІІ. Те, що на цих нечисленних компаніях працюють 20% працівників та виробляється 35% продукції означає, що ПІІ вже зараз відіграють важливу та позитивну роль в українській економіці".

Роберт Кірхнер, заступник керівника Німецької консультативної групи в Україні:

"Результати нашого дослідження повинні заохотити владу подвоїти свої зусилля щодо залучення іноземних інвестицій в Україну".

Німецька консультативна група в Україні: Група надає поради Уряду України з широкого кола економічної політики з 1994 року. Група фінансується німецьким Федеральним міністерством економіки та енергетики. Проект впроваджено консультативною компанією Berlin Economics.

Інститут економічних досліджень та політичних консультацій (ІЕД): Інститут - провідний український аналітичний центр, що спеціалізується на економічних дослідженнях та консультаціях з питань економічної політики. ІЕД був заснований у жовтні 1999 року провідними українськими політиками та Німецькою консультативною групою з питань економічних реформ.

Policy Briefing: [„Економічний вплив прямих іноземних інвестицій в Україні - Основні висновки“](#)

Policy Study: [„The economic impact of FDI on Ukraine“](#)